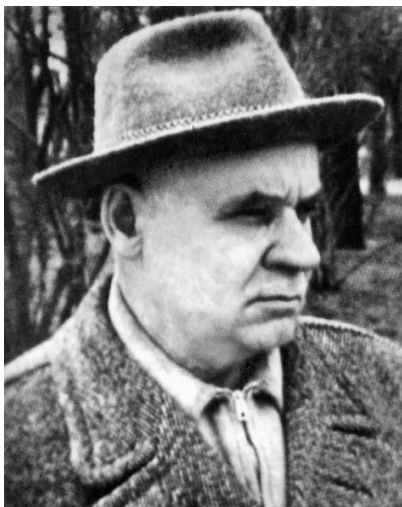

КОВЕРКО Андрій Йосипович (28. 08. 1893, с. Острів, нині Буського р-ну Львів. обл. — 19. 07. 1967, Кишинів) — скульптор. Член СХУ (1963). Закін. Коломий. худож.-пром. школу (нині Івано-Фр. обл., 1914). Під час 1-ї світової війни брав участь у визв. змаганнях. Виконував портретні погруддя, фігурні групи, рельєфи у дереві, камені, мармурі, гіпсі, бронзі. Учасник міських виставок від 1922. Портрети К. 1920 — поч. 30-х рр. позначені впливом неокласицизму. Від серед. 1920-х рр. створював фігурні композиції, спочатку класицистично спрощені («Торс жінки», 1926), пізніше — вишукані за технікою та ліній. ритмікою (плакетка «Акт жінки», 1928). Поєднував фігурні композиції з орнаментом у рельєфах переважно реліг. змісту, вирізьблених у червоному кедровому дереві, використовуючи ритміч. лад площин, гостро зламані поверхні, геометриз. мотиви роман., візант. і нар. укр. мистецтва (іконостас каплиці св. Духа Греко-католич. духов. семінарії у Львові, 1927; в оздобленні використав герб України — Тризуб; не збережено). Для Успен. церкви у Львові 1927 створив портал каплиці Трьох Святих, увінчаний фігурами граціозно нахилених ангелів; 1931 вирізьбив обрамлення Гроба Господнього (живопис В. Дядилюка), стилізуючи мотиви барок. іконостасів, нар. зображення птахів, квітів. Розробив обкладинки для ж. «Українське мистецтво», книг «Амок» і «Лист незнайомої» С. Цвайґа, оформив кн. «Лицар в чорній оксамиті» А. Лотоцького (усі — Львів, 1928). У напрестол. хрестах і рельєфі «Покладення до гробу» (1936, для собору св. Юра у Львові) підкреслив ритміку розташування фігур,

окреслених дуговими й навскіс. лініями. Крім акцентів симетрії в композиції, геометризації у стилі ар деко в рельєфах «Емаус» (1931), «Притча про таланти» (1934), помітні модерніст. архаїзація та стилізація середньовіч. мистецтва. 1938–39 зробив вітальні рельєфи у церкві Вознесіння Господнього та віталь у каплиці гімназії сестер василіянок. У 1930-і рр. різьбив престולי, ін. предмети обряд. використання для монастиря св. Онуфрія у Львові, для церкви св. Петра і Павла у Сокалі, церкви Різдва Христового у Жовкві (обидва — нині Львів. обл.). Автор динам. композицій, авангардист. скульптур зі сміливо трактованими об'ємами. Кубізмом і футуризмом інспіров. проект на конкурс пам'ятника І. Франку на Личаків. цвинтарі (Львів, 1931, не реалізовано). У камені зробив нові погруддя Т. Шевченка для пошкоджених під час 1-ї світової війни пам'ятників поету у Львові (1925) та Коломиї (1929). Із Є. Дзіндром 1939 брав участь у виконанні пам'ятника Дружби народів у Львові (проект С. Литвиненка і М. Дмитренка). 1947 виїхав до Кишинева, де працював скульптором у Міністерстві житлово-цивіль. будівництва Молдав. РСР. Виконував скульптури у стилі соцреалізму, зокрема для Драм. театру ім. О. Пушкіна, готелю «Молдова», Держ. банку, кінотеатру «Патрія», будинку ВР (усі — Кишинів), залізнич. вокзалів Молдови.

Основні твори

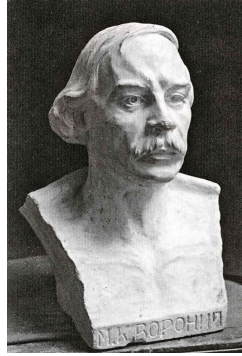
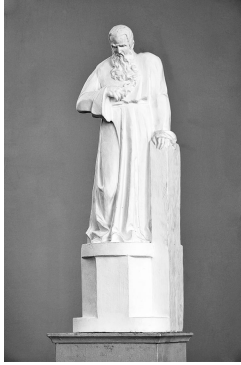
серія «Письменники і художники» (1922); погруддя — М. Вороного (1920-і рр.), П. Холодного-старшого (1931), А. Гітлера (1941); рельєф і погруддя І. Франка (1926; 1940); портрети — «Митрополит Андрей Шептицький» (1931), «Д. Вітовський» (1933), «І. Франко», «О. Новаківський» (обидва — 1943); станк. фігури — «Голова ангела» (1931), «Футболіст» (1933), «Торс жінки» (1934), «Бігунка» (1936); пам'ятник Андрею Шептицькому (1932, знищено 1945, збережено гіпс. модель); плакетка «Йосиф Сліпий» (1933); надгробки — І. Липі (1937), К. Рожанській (1941), Я. Гординському (1943; усі — на Личаків. цвинтарі); колони, мармур. фонтан і майолік. піч із бронз. алегор. рельєфами для кав'ярні Львів. ратуші (1941).

Рекомендована література

1. Тимків Л. Скульптор Андрій Коверко і його творчість // ПУ. 2004. № 4.

Ю. О. Бірюльов

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Коверко Андрій Йосипович / Ю. О. Бірюльов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7304>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).